

จดหมายข่าว

ราชบัณฑิตยสถาน

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๐

ปีที่ ๒๓

ฉบับที่ ๒๖๓

เมษายน ๒๕๕๖

ISSN ๐๘๕๗-๗๐๖๔

ข่าวราชบัณฑิตยสถาน

*** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ศ.พิเศษสันทัต วิจารณ์สุนทร เป็นนายก ราชบัณฑิตยสถาน และโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ศ.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นอุปนายก ราชบัณฑิตยสถาน คนที่ ๑ และ ศ.อุดม วโรตม์สิทธิ์ชิตต์ เป็นอุปนายก ราชบัณฑิตยสถาน คนที่ ๒ แทนผู้บริหารฝ่ายสภา ราชบัณฑิตยสถาน ที่ดำรงตำแหน่งครบวาระ ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ทั้งนี้ นายกราชบัณฑิตยสถานคนใหม่และอุปนายก ราชบัณฑิตยสถานทั้ง ๒ คน จะดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

*** เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ราชบัณฑิตยสถานจัดงานครบรอบวันสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๗๙ ซึ่งตรงกับวันที่ ๓๑ มีนาคม ของทุกปี โดยจัดพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประจำปี ๒๕๕๕ ให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ของราชบัณฑิตยสถาน พร้อมทั้งจัดพิธีสงฆ์และถวายภัตตาหารเพลพระสงฆ์ จำนวน ๙ รูป เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานทุกคน

*** ราชบัณฑิตยสถานจัดการประชุมวิชาการเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาพม่า เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ณ ห้อง HU 1103 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดทำหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาพม่า ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้ข้อคิดเห็น ข้อควรพิจารณา ตลอดจนข้อเสนอแนะแก่ราชบัณฑิตยสถาน เพื่อใช้ในการจัดทำหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาพม่า ฉบับราชบัณฑิตยสถาน และเพื่อให้งานจัดทำหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาพม่ามีความสมบูรณ์และเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้มากที่สุด โดยมีอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นประธานเปิดการประชุม ในงานมีการบรรยายเรื่อง “หลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน” โดย ดร.นิตยา กาญจนะวรรณ การอภิปรายเรื่อง “ความเป็นมาและขั้นตอนในการจัดทำหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาพม่า” วิทยากรประกอบด้วย ดร.นิตยา กาญจนะวรรณ, นางเพ็ญแข คุณาเจริญ, Mrs. Thuza New, Mr. Nyi Nyi Pe และ Mrs. Than Than Myint ผู้ดำเนินการอภิปรายคือ ผศ.วิรัช นิยมธรรมมี และประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาพม่า โดยแยกเป็นหัวข้อ หลักเกณฑ์ทั่วไป หลักเกณฑ์การทับศัพท์เสียงพยัญชนะภาษาพม่า และหลักเกณฑ์การทับศัพท์เสียงสระภาษาพม่า ทั้งนี้ มีครูอาจารย์ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน และผู้สนใจ เข้าร่วมการประชุมรวม ๑๒๖ คน

สรุปการบรรยายเสนอผลงานค้นคว้าและวิจัย ของราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกต่อที่ประชุมสำนัก

สำนักธรรมชาติศาสตร์และการเมือง

(ไม่มีการบรรยายสำนักฯ ในเดือนเมษายน)

สำนักวิทยาศาสตร์

● วันพุธที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ศ. นพ. ดร. เรือน สมณะ ราชบัณฑิต บรรยายเรื่อง **องคชาติ ศิวลึงค์ ปลัดขิก** ความโดยสรุปว่า เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาวมนุษย์มักสนใจเรื่องเพศมากขึ้น จึงเสาะหาสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอวัยวะเพศหรือแม้แต่การร่วมเพศเป็นที่น่าสังเกตว่าอวัยวะเพศชายหรือองคชาติที่นำมาปรากฏในสื่อส่วนใหญ่จะมีขนาดที่ใหญ่และยาวมาก จนทำให้ชายหนุ่มรู้สึกใจฝ่อ โดยคิดว่าตนเองมีอวัยวะเพศขนาดเล็กเกินไป ชายหนุ่มบางคนจึงต้องพยายามทำให้อวัยวะเพศของตนใหญ่ขึ้นโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ฉีดสารเข้าไปในอวัยวะเพศ เกิดการอักเสบและบางรายเกิดมะเร็งตามมา

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัยหลายสำนักเพื่อจะผลิตยางอนามัยให้มีขนาดพอเหมาะกะบังองคชาติพบว่า องคชาติมีขนาดเฉลี่ยของเส้นรอบวง ๑๐.๘ ซม. (๔.๒๕ นิ้ว) ความยาว ๑๒.๙ (๕.๐๘ นิ้ว) เส้นรอบวงและความยาวดังกล่าวจะมากกว่าข้างต้นเล็กน้อยในชาวยิว ชาวผิวขาว และชาวผิวดำร่างสูงใหญ่อะไรก็ตาม คงมีคนจำนวนน้อยมากที่มีขนาดองคชาติที่ผิดปกติไปมากเท่าที่มีหลักฐานคือ รัลปุตินที่มีองคชาติที่ใหญ่และยาวมาก เพราะมีขนาดยาวถึง ๒๘ ซม. (๑๑ นิ้ว) ทั้ง ๆ ที่ต้องอยู่ในขวดโหล

ศิวลึงค์ เป็นสัญลักษณ์แทนพระศิวซึ่งเป็นเทพที่สำคัญที่สุดในศาสนาพราหมณ์ มีลักษณะคล้ายองคชาติ อาจจะเป็นสิ่งธรรมชาติหรือประดิษฐ์ขึ้น เชื่อว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อจะให้ประชาชนเคารพบูชา จะได้มีอำนาจ มีความสำเร็จ ไม้้อบจน เป็นต้น

ปลัดขิก เป็นสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นแทนองคชาติ ในระยะแรกได้ทำขึ้นในลักษณะคล้ายของจริงทั้งขนาดและรูปร่างในลักษณะที่หัดตัวและแข็งตัวต่อมาเมื่อผู้ทำขึ้นมากมายในรูปร่างและขนาดต่าง ๆ ที่ผิดเพี้ยนไปจากลักษณะธรรมชาติขององคชาติ ปลัดขิกเป็นเครื่องรางของขลังที่เชื่อกันว่าใครมีไว้ติดตัวเป็นสิริมงคลก็จะมีโชค ปลอดภัย ได้รับความเมตตาหาญยอม

ศ. ดร. สมชาย วงศ์วิเศษ ภาคีสมาชิก บรรยายเรื่อง **บีมความร้อน : ประเภทและประสิทธิภาพพลังงานของบีมความร้อนในต่างประเทศ** ความโดยสรุปว่า บีมความร้อนที่มีจำหน่ายในท้องตลาดมีประสิทธิภาพพลังงานต่างกัน บีมความร้อนที่มีประสิทธิภาพสูงจะใช้พลังงานน้อยกว่าบีมความร้อนทั่วไป เนื่องจากปัจจุบันมีการใช้บีมความร้อนกันอย่างแพร่หลาย ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาประสิทธิภาพพลังงานของบีมความร้อนในท้องตลาด และส่งเสริมให้ผู้บริโภคใช้บีมความร้อนอย่างถูกต้อง โดยสามารถเลือกใช้บีมความร้อนที่มีประสิทธิภาพสูง เพื่อก่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำการศึกษาระดับมาตรฐานประสิทธิภาพพลังงานในเครื่องจักรอุปกรณ์และวัสดุ และทำหน้าที่นำเสนอออกเป็นกฎหมาย ออกฉลากเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ และวัสดุประสิทธิภาพสูงต่าง ๆ ได้พยายามสร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับบีมความร้อน ซึ่งเป็นชุดอุปกรณ์ทำความร้อนที่มีหลักการและชิ้นส่วนเดียวกับเครื่องปรับอากาศ ซึ่งปัจจุบันนิยมนำมาใช้ทำความร้อนจากอากาศภายนอกที่อุณหภูมิทั่วไปแล้วถ่ายเทให้แก่ น้ำ แทนการใช้ฮีตเตอร์ไฟฟ้า

การพัฒนาบีมความร้อนให้มีประสิทธิภาพพลังงานสูงขึ้นและส่งเสริมให้มีการเลือกใช้อย่างถูกต้อง จะช่วยลดปริมาณการใช้พลังงานลง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการอนุรักษ์พลังงานในประเทศ โดยคาดว่าจะน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตในการพัฒนาสินค้า ผู้จำหน่าย ผู้ใช้ และเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

เนื้อหาการบรรยายในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการบรรยายในการสัมมนาเปิดตัวโครงการ “การศึกษาบีมความร้อนเพื่อจัดทำประสิทธิภาพพลังงาน

ร่างกฎกระทรวงเฉพาะด้าน ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ ๒)” จัดโดย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ณ โรงแรม เดอะ ทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ ประกอบด้วย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบีมความร้อน ประเภทของบีมความร้อน การประยุกต์ใช้บีมความร้อน จำนวนบีมความร้อนในต่างประเทศ เทคโนโลยีบีมความร้อนในต่างประเทศ และสัมประสิทธิ์สมรรถนะบีมความร้อนของต่างประเทศ

● วันพุธที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ศ. นพ. ยง ภู่วรรณ ภาคีสมาชิก บรรยายเรื่อง **ไข้หวัดนก H7N9** ความโดยสรุปว่า เป็นที่ตื่นตระหนกกันพอสมควรเมื่อมีข่าวว่ามีการพบผู้ป่วยติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ใหม่ H7N9 ในประเทศจีน และมีผู้เสียชีวิต กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมควบคุมโรคของจีนได้ยืนยันว่ามีการระบาดของไข้หวัดนก H7N9 ในผู้ป่วยทั้งหมด ๓ ราย โดยเป็นผู้ป่วยอายุ ๘๗ ปี และ ๒๗ ปี จากเซี่ยงไฮ้ ส่วนผู้ป่วยอีกรายจากมณฑลอันฮุยนั้น มีอาการป่วยรุนแรง ต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์อย่างใกล้ชิด ผู้ป่วยมีเพียงการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ มีไข้สูง และไอคล้ายไข้หวัดใหญ่ธรรมดาแต่หลังจาก ๕-๗ วัน ทั้ง ๓ รายได้มีอาการหนักขึ้นเรื่อย ๆ พร้อมทั้งมีอาการปอดบวมอย่างรุนแรง และหายใจลำบาก องค์การอนามัยโรค (WHO) และกรมควบคุมโรคของจีนคาดว่าน่าจะเริ่มมีอาการตั้งแต่ช่วงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ - ๑๕ มีนาคม และกำลังสืบถึงต้นตอของเชื้อไวรัสว่าได้รับเข้ามาได้อย่างไร ณ วันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผู้ป่วยรวมทั้งสิ้น ๓๒ ราย เสียชีวิต ๑๔ ราย และจากจำนวนผู้ป่วยทั้งหมดพบกระจายอยู่ใน ๖ พื้นที่ ได้แก่ เซี่ยงไฮ้ (ผู้ป่วย ๒๔ ราย เสียชีวิต ๙ ราย) เจียงซู (ผู้ป่วย ๒๐ ราย เสียชีวิต ๒ ราย) เจ้อเจียง (ผู้ป่วย ๒๑ ราย เสียชีวิต ๒ ราย) อันฮุย (ผู้ป่วย ๓ ราย เสียชีวิต ๑ ราย) เทอหนาน (ผู้ป่วย ๒ ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต) และปักกิ่ง (๒ ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต) นอกจากนี้ ยังพบเชื้อ H7N9 โดยไม่ก่อโรครุนแรงในสัตว์ปีก เช่น นกพิราบ ไก่ นกกระทา ในตลาดสดที่เซี่ยงไฮ้และมณฑลใกล้เคียง อย่างไรก็ตาม มีผู้ป่วยหลายรายที่ไม่มีประวัติสัมผัสสัตว์ปีก เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ป่วยกว่าครึ่งหนึ่งมีอายุเกิน ๖๐ ปี มีผู้ป่วยเพียง ๒ รายเท่านั้นที่เป็นเด็ก เป็นไปได้ว่าน่าจะมีผู้ป่วยจำนวนมากกว่านี้ โดยเฉพาะผู้ที่มีการเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีอาการทำให้นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกได้ตระหนักถึงภัยอันตรายของโรคนี้ที่จะเกิดขึ้นได้มีการประสานงานร่วมมือกันพัฒนาวิธีการตรวจวินิจฉัย และศึกษาความเป็นไปได้ในการระบาด และยังเฝ้าพบอาการป่วยในคนที่เคยมีการสัมผัสอย่างใกล้ชิดกับผู้ป่วยทั้งหมดจำนวนหลายพันคน และยังไม่พบหลักฐานที่แสดงการติดต่อระหว่างคนสู่คน อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าจะไม่มีการติดต่อระหว่างคนสู่คน สำนักข่าวจีนรายงาน ว่า ก่อนที่ผู้ป่วยรายแรก อายุ ๘๗ ปี จะป่วยนั้น ผู้ป่วยมีลูกชาย ๒ คนที่มีอาการคล้ายกัน โดยทั้งสองมีอาการปอดบวมเหมือนกัน แต่มีเพียง ๑ คนที่เสียชีวิตจากปอดบวมรุนแรงและระบบการหายใจล้มเหลวในปลายเดือนกุมภาพันธ์ แต่กรมสุขภาพของเซี่ยงไฮ้รายงาน ว่า ไม่พบว่าผู้ป่วยทั้ง ๒ คนมีการติดเชื้อไวรัส H7N9 องค์การอนามัยโลกได้กล่าวว่า การติดเชื้อไข้หวัดนกจากสายพันธุ์ H7 ในคนนั้นเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก แต่รายที่ป่วยนั้นจะมีการสัมผัสกับสัตว์ปีกที่ติดเชื้ออย่างใกล้ชิดก่อนที่จะมีอาการ ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๙๙๖-๒๐๐๙ นั้น มีรายงานการติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7 (H7N2, H7N3 และ H7N7) ในคนจากประเทศเนเธอร์แลนด์ อิตาลี แคนาดา สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ แต่ผู้ป่วยจะมีอาการเพียงเยื่อตาอักเสบ และอาการคล้ายไข้หวัดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ไวรัสสายพันธุ์ H7N9 นั้น มีเพียงรายงานวาระระบาดในสัตว์ปีกในประเทศเนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และไม่เคยพบว่ามี การติดต่อสู่มนุษย์มาก่อน สำหรับการรักษานั้น แม้ว่าปัจจุบันยังไม่มียาป้องกัน แต่กรมควบคุมโรคจีนได้ชี้ว่าไวรัสสายพันธุ์ที่ระบาดในครั้งนี้นี้ยังไม่ติดต่อทางด้านไวรัส Oseltamivir แต่จะรักษาได้ผลดีมากขึ้นถ้าโรจะต้องมีการ

ศึกษาต่อไป จากเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการเฝ้าระวัง การศึกษาวิจัยในแนวกว้างและแนวลึกของประเทศไทย รวมทั้งบุคลากรทาง การแพทย์ที่จะมีส่วนในการตรวจวินิจฉัยรักษาโรคได้อย่างทันการ สำหรับคน ที่ต้องเดินทางไปยังประเทศจีน ฮองกง หรือมาเก๊า ควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับ สัตว์ปีก และถ้ามีอาการป่วยใด ๆ เกิดขึ้นควรจะพบแพทย์เพื่อตรวจหาเชื้อ ไวรัสทันที ยังไม่มีการห้ามเดินทางเข้าสู่แหล่งระบอบหรือควบคุมการเดินทาง

รศ. ดร.ปริยา ลิขิตกุล *หลักสูตรโภชนศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล* บรรยายเรื่อง **น้ำมะพร้าว** ความโดยสรุปว่า มะพร้าวเป็นพืชยืนต้นสายพันธุ์หนึ่งในตระกูลปาล์ม (*Cocos nucifera*) มะพร้าวในประเทศไทยมีอยู่หลายชนิด มะพร้าวแคง มะพร้าวกะทิ มะพร้าวตาล มะพร้าวเบา และมะพร้าวน้ำหอม ผลัดกันที่ จากมะพร้าวสามารถนำมาทำเป็นอาหารได้ทั้งคาวและหวาน นำไปประดิษฐ์ สิ่งของต่าง ๆ ใช้ในครัวเรือน หรือเป็นของขวัญของฝากบ้าน น้ำมะพร้าวที่นิยม ดื่มนั้นเป็นของเหลวใสภายในมะพร้าวอ่อน น้ำมะพร้าวอ่อนเป็นเครื่องดื่มที่นิยม กันมานานแล้ว โดยเฉพาะประเทศในเขตร้อน มีทั้งที่เป็นของสดและบรรจุ เป็นเครื่องดื่มสำเร็จรูป นอกจากนี้ น้ำมะพร้าวยังสามารถนำไปผลิตเป็นน้ำส้ม (coconut vinegar) ซึ่งใช้ปรุงอาหารได้ ถ้านำน้ำมะพร้าวไปหมักกับเชื้อ *Acetobacter xylinum* จะได้สารที่มีลักษณะเหมือนวุ้น (Nata de coco) นำไปประกอบอาหารได้ ส่วนใหญ่นิยมทำเป็นอาหารหวาน น้ำมะพร้าวให้ พลังงานต่ำใกล้เคียงกับน้ำมะเขือเทศ แต่น้อยกว่าน้ำองุ่น น้ำส้มสด และ น้ำส้มปรืด ความเข้มข้นของพลังงานประมาณ ๐.๒ กิโลแคลอรี/มิลลิลิตร หรือ ๑๙ กิโลแคลอรี/๑๐๐ มิลลิลิตร ร้อยละ ๑๔, ๙ และ ๗๖ ของพลังงาน เป็น โปรตีน ไขมัน และคาร์โบไฮเดรต ตามลำดับ ร้อยละ ๗๐ ของคาร์โบไฮเดรต เป็นน้ำตาล น้ำมะพร้าวอ่อนเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการควบคุมน้ำหนักและ น้ำตาลในเลือดมากกว่าน้ำตาลชนิดอื่น ในทางตรงกันข้าม ผู้ที่สูญเสียเหงื่อมาก หรือภายหลังเล่นกีฬา ดื่มน้ำมะพร้าวจะชดเชยภาวะขาดน้ำได้ดีมาก ไขมัน ในน้ำมะพร้าวมีน้อย และไม่มีคอเลสเตอรอลเพราะเป็นพืช ผู้ที่มีคอเลสเตอรอล หรือไตรกลีเซอไรด์ในเลือดสูงสามารถเลือกเป็นเครื่องดื่มประจำได้ น้ำมะพร้าว อ่อนมีไฟเบอร์สูง มีการศึกษาพบว่าถ้าดื่มประจำจะช่วยลดความดันโลหิต สูงในเลือดได้ ฮอริโมนพืช (phytohormone) เป็นสารเคมีที่เป็นส่วนประกอบ สำคัญของน้ำมะพร้าว มีการนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ทางเทคโนโลยีชีวภาพ ที่มีความจำเป็นต่อภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เช่น การเพาะเลี้ยง กัลปังหัดจากเนื้อเยื่อ ด้านชีวเคมีทางการแพทย์มีผลการวิจัยออกมามากมาย เกี่ยวกับไซโทไคนินซึ่งเป็นฮอริโมนพืช ที่สำคัญที่สุดในน้ำมะพร้าว ทำให้เห็น บทบาทที่สำคัญของไซโทไคนินต่อการป้องกันและรักษาโรคมะเร็งบางชนิด และโรคมะเร็งผิวหนัง อย่างไรก็ดี มีหลายปัจจัยที่มีผลต่อส่วนประกอบต่าง ๆ ของน้ำมะพร้าวอ่อน เช่น พันธุ์มะพร้าว ดิน อากาศ น้ำ ที่ปลูก ระยะเวลา ที่เก็บ ดังนั้น การนำไปวิจัยหรือศึกษาเพิ่มเติมต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ด้วย และที่สำคัญมากคือ การพัฒนาสายพันธุ์ให้น้ำมะพร้าวมีส่วนประกอบที่เป็น ประโยชน์ต่อร่างกายมากขึ้น พร้อมทั้งศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสารที่มีประโยชน์ เหล่านี้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในด้านการแพทย์ทั้งในเชิงการป้องกันการรักษาโรค และการเสริมสร้างสุขภาพ

สำนักศิลปกรรม

● **วันอังคารที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖**

รศ. ดร.นววรรณ พันธุเมธา *ราชบัณฑิต* บรรยายเรื่อง **เรื่องของคำ ลักษณะนาม** ความโดยสรุปว่า คำลักษณะนามมักจะต้องปรากฏร่วมกับคำนาม หรือคำกริยา ในกรณีที่ต้องมีการกล่าวถึงจำนวนหรือปริมาณของคำนาม หรือคำกริยานั้น ๆ มีนักภาษาศาสตร์หลายคนสนใจศึกษาคำลักษณะนาม ในภาษาไทย อาจเป็นเพราะคำลักษณะนามของไทยมีจำนวนมากและแยก ประเภทย่อยออกไปได้มาก นอกจากภาษาไทยแล้วภาษาอีกหลายภาษา ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และภาษาในทวีปอเมริกา ทั้งอเมริกาเหนือ อเมริกากลาง และอเมริกาใต้ ก็มีคำลักษณะนามคล้าย ภาษาไทย

เรื่องของคำลักษณะนามประเด็นแรกที่กล่าวถึง คือการใช้คำลักษณะนาม บางคำ ได้แก่ คำว่า ปั้น เล้า นัด และเล่ม สันนิษฐานว่า คำว่า ปั้น ใช้เป็น ลักษณะนามของเลื่อย เพราะปั้นเคยหมายถึง แผ่นเลื่อย คำว่า เล้า ใช้เป็น

ลักษณะนามของขี้และขลุ่ย เพราะ เล้า หมายถึง ไม้หรือโลหะรูปกลมยาว มีรูทะลุ ตลอด ปี่และขลุ่ย ก็เป็นเครื่องดนตรีที่มีลักษณะกลมยาวเช่นนั้น คำว่า นัด ยังไม่แน่ชัดว่าใช้เป็นลักษณะนามของกระสุนเพราะเหตุใด มีข้อสันนิษฐาน ๓ ประการ คือ ๑) นัด มาจากคำกริยา นัด ใช้หมายความว่ายัด เมื่อยิงกระสุน ไปนัดหนึ่ง ก็หมายความว่ายิงไปครั้งหนึ่ง ข้อสันนิษฐานนี้ ยังมีปัญหาเพราะนัด ใช้เป็นลักษณะนามสำหรับกระสุนทั้งที่ยิงแล้วและยังไม่ยิง ๒) นัด อาจตัดมาจาก คำ เล่นัด ซึ่งหมายถึงปืน ๓) นัด เป็นคำลักษณะนามที่มีใช้ในภาษาตระกูลไท มานานแล้ว เพราะภาษาถิ่นต่างซึ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาจ้วงเหนือ ก็มีคำลักษณะนาม นัด ใช้กับกระสุน ข้าว ถั่ว เมล็ดผลไม้ ฯลฯ ส่วนคำลักษณะนาม เล่ม ใช้กับคำนามหลากหลาย เช่น หนังสือ เกวียน เทียน พัด มีด การสันนิษฐานอาจอาศัยภาษาอื่นในตระกูลไท ภาษาไทใหญ่ ภาษาไทพม่า และภาษาไทยเหนือ มีคำที่มีเสียงคล้ายคำว่า เล่ม ใช้เป็นลักษณะนามสำหรับ สิ่งที่เล็กยาว คำว่า เล่ม ในภาษาไทย ก็น่าจะใช้กับสิ่งเล็กยาว เช่น มีด เข็ม เทียน และใช้กับสมุด หนังสือ เพราะสมุดไทยแต่ก่อนมีลักษณะเล็กยาว และใช้กับ เกวียน อาจเป็นเพราะแอกหรือทวนเกวียน ก็มีลักษณะเล็กยาวเช่นกัน

เรื่องของคำลักษณะนามประเด็นที่ ๒ กล่าวถึง ความเปลี่ยนแปลงของคำ ลักษณะนาม มีข้อสังเกต ๖ ประการ คือ ๑) คำลักษณะนามชนิดต่าง ๆ มีครบแล้ว ในไตรภูมิพระร่วง พระยาอุปกิตศิลปสาร จำแนกคำลักษณะนามไว้ ๖ ชนิด ได้แก่ ลักษณะนามบอกชนิด ลักษณะนามบอกหมวดหมู่ ลักษณะนามบอกลักษณะ ลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา ลักษณะนามบอกอาการ ลักษณะนามชี้ชื่อ ไตรภูมิพระร่วงมีคำลักษณะนามเหล่านี้ครบทุกชนิด ๒) ในสมัยที่ยังไม่กำหนด แน่นหนาว่าคำนามคำใด ควรใช้ลักษณะนามอย่างไร จะมีผู้ใช้ลักษณะนามต่าง ๆ กันกับคำนามคำเดียวกัน พบได้ในหนังสือเล่มเดียวกันหรือเอกสารฉบับเดียวกัน มีตัวอย่างในหนังสือไตรภูมิพระร่วง ประชุมพระราชปูลงและไกลบ้าน ๓) การเปลี่ยนรูปของคำลักษณะนามสะท้อนถึงการเปลี่ยนรูปคำในภาษาไทย มีตัวอย่างเช่น คำลักษณะนาม บอก ลง อุปสรรคเทียม เป็น กะบอก และ กระบอก คำลักษณะนาม โมง ประสมกับคำ ชั่ว กลายเป็นคำประสม ชั่วโมง คำลักษณะนาม ขวบอาทิตย์ และลับดาหาว ตัดสั้นลงเหลือเพียง อาทิตย์ และ ลับดาห์ ๔) คำลักษณะนามบางคำเลิกใช้ไป มีตัวอย่าง เช่น คำภาษาอังกฤษ มิเน็ต คำลักษณะนามชี้ชื่อ แรด และคำลักษณะนาม ถ้ำและลา ๕) ความหมาย ของคำลักษณะนามเปลี่ยนแปลงไปทางองเดียวกับคำชนิดอื่นในภาษา ความหมาย ของคำลักษณะนามบางคำอาจแคบลง เช่น คำว่า ผุง เคยเป็นคำลักษณะนาม บอกหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ หลากหลาย ปัจจุบันไม่ใช้กับสิ่งของและนามธรรม ความหมายของคำลักษณะนามบางคำอาจกว้างขึ้น เช่น คำว่า คั้น เคยใช้กับ คำนามที่หมายถึงสิ่งที่มีส่วนสำหรับอบ จัดเป็นคำลักษณะนามบอกลักษณะ ปัจจุบันใช้กับชนิดต่าง ๆ ไม่ได้คำนึงถึงลักษณะของรถ ความหมายของ คำลักษณะนามบางคำอาจเปลี่ยนไปบ้าง เช่น คำว่า ครอก น่าจะเคยหมายถึง จำพวกหรือสกุล ใช้กับคนหรือสัตว์ก็ได้ ปัจจุบันกลายเป็นความหมายไป ใช้เป็น ลักษณะนามเรียกการตกลูกของสัตว์คราวหนึ่ง ๆ ๖) คำนามบางคำเคยใช้กับ คำลักษณะนามหลากหลายกว่าจะกำหนดแน่นอนให้ใช้ลักษณะนามคำใด เช่น รถ เคยใช้กับคำลักษณะนาม รถ เล่ม คัน และหลัง งา เคยใช้กับคำลักษณะนาม อัน กิ่ง และขอน

ศ.วิบูลย์ ลิ้มวรรณา *ราชบัณฑิต* บรรยายเรื่อง **วิวัฒนาการของ “สี”**

ในงานจิตรกรรม ความโดยสรุปว่า เมื่อกล่าวถึง สี จะรู้จักกันทั่วไป แต่ถ้าให้อธิบายว่า สีคืออะไร คงเป็นเรื่องยาก ความจริงสีมี ๒ ลักษณะ คือ สีที่ตามองเห็น (colore) และตัวสี (colore pigment) สีที่ตามองเห็น เป็นลักษณะของแสงสว่างที่ปรากฏแก่ตาให้เห็นเป็นสีขาว ดำ แดง เขียว เป็นต้น การรับรู้เช่นนี้เป็นความรู้สึกที่ถูกระตุ้นโดยพลังของคลื่นแสง (wavelength) ที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาต่อกลไกของตา แสงสีขาวประกอบด้วยสี ๗ สีเมื่อแสงเหล่านี้ส่องผ่านแก้วปริซึมสามเหลี่ยม (triangle prism) จะเห็นเป็นแถบสีรุ้ง (rainbow spectrum) ซึ่งเป็นสีแท้ ๗ สี ได้แก่ สีแดง ส้ม เหลือง เขียว น้ำเงิน คราม และม่วง

สี คือ คลื่นแสงที่สายตารับรู้เป็นสี เช่น ผลของแสงที่ส่องผ่านสเปกตรัม (spectrum) ที่รับสีอื่นไว้หมด สะท้อนเพียงสีที่ตามองเห็น เมื่อผิววัตถุถูกแสงตกกระทบ จะสะท้อนคลื่นแสงตามธรรมชาติของพื้นผิววัตถุให้เห็น เรียกว่า สี เช่น ผิววัตถุสีแดง (cadmium red) จะสะท้อนเพียงแสงที่ทำให้รู้สึกว่าเป็น

เป็นสีแดงเท่านั้น และดูดกลืน (absorb) สีอื่น ๆ ไว้ทั้งหมด

สิ่งที่เรียกว่า **ตัวสี** หรือ **สารสี** (color pigment) นั้น เป็นสิ่งที่มนุษย์นำวัตถุดิบจากธรรมชาติมาแปรรูปสำหรับใช้ในทาหรือเคลือบสิ่งต่าง ๆ และใช้ในงานศิลปะ โดยเฉพาะงานจิตรกรรม สีเป็นวัสดุสำคัญยิ่ง ตัวสีที่เก่าแก่ที่สุดเป็นสีที่ทำจากวัตถุดิบธรรมชาติ คือ **สีฝุ่น** (tempera) ภายหลังพัฒนาเป็นสีน้ำมัน สีอะคริลิก และสีนาชนิตได้จากการสังเคราะห์ทางเคมีอย่างที่ใช้ในปัจจุบัน

สีฝุ่น คนไทยเรียก **สีฝุ่น** เพราะแต่เดิมทำมาจากดิน หิน แร่ พืช แมลง บางชนิด นำมาบดจนละเอียดเป็นฝุ่นแล้วผสมกาวใช้เขียนรูป ชาวตะวันตกเรียกว่า *tempera* เป็นสีแห้งเร็วใช้สำหรับเขียนรูป เนื้อสีสามารถผสมสารละลายหลายชนิด เช่น ไข่แดง (egg yolk) ซึ่งเป็นสารละลายและเป็นสารผสมสีกับพื้นผิว ช่วยให้สีสดและติดทนนาน ชาวยุโรปจึงมักเรียกสีฝุ่นว่า *egg tempera* สีฝุ่นใช้กันมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ เมื่อมีการคิดค้นสีน้ำมันขึ้นใช้ สีฝุ่นจึงใช้น้อยลง

สีน้ำ (water color) สีที่มีลักษณะโปร่งใส ตัวสีหรือสารสีมักได้จากพืชหรือแร่ธาตุ เช่น ไบคราม ดินสี นำมาผสมกับสารยึดประเภทกาวที่ละลายน้ำได้ สมบัติของสีน้ำคือ สามารถผสมน้ำได้ เมื่อแห้งแล้วจะไม่ละลายน้ำ มีลักษณะโปร่ง ผลมกันได้ง่าย ระบายซ้อนทับกันกันได้ ขณะที่สีหนึ่งยังเปียกก็ระบายอีกสีหนึ่งทับลงไปได้ (wet-in wet) โดยปล่อยให้สีซ้อนทับและผสมกันตามการควบคุมของศิลปิน (controlled accidents) ส่วนมากใช้ระบายบนผิววัสดุที่มีสีอ่อน เช่น ผ้าแพร กระดาษ แผ่นหนัง (parchment) ปัจจุบันนิยมวาดบนกระดาษที่ทำจากเยื่อของพืชหลายชนิด เช่น ปอ เปลือกไม้ ซึ่งมีสมบัติดูดซึมน้ำได้ดี

ปัจจุบันสีน้ำมักผสมกับละอองสารละลายประเภทกาวที่ทำมาจากพืชประเภทกระถิน ใช้เป็นส่วนประกอบประสานเนื้อสี นอกจากนี้ ยังมีสารเพิ่มความยืดหยุ่น เช่น ไฮโดรเจล หรือ น้ำเชื่อมกลีเซอริน (glycerin) เพื่อช่วยให้สีชุ่มชื้นอยู่เสมอ รวมทั้งสารกันบูด เช่น สารฟีนอล (phenol) ยาฆ่าเชื้อในยุงกลางของยุโรปใช้สีน้ำเขียนหนังสืออักษรวิจิตร (calligraphy) แต่ใช้กันไม่มากนัก ประมาณ ค.ศ. ๑๗๐๐ มีผู้ผลิตสีน้ำจำหน่าย ในระยะแรกทำเป็นก้อน ๆ ชนิดที่มีความชื้นในตัวจะไล่ภาชนะกันตัน ๆ สีน้ำชนิดนี้ต้องเติมสารกลีเซอรินเพื่อไม่ให้สีจับตัวเป็นก้อนในภาชนะและช่วยให้สีแห้งช้าลง ทำให้ระบายสีได้กลมกลืนก่อนที่สีจะแห้ง ส่วนสีชนิดที่เป็นของเหลวคล้ายครีมบรรจุหลอด ผลิตเมื่อประมาณ ค.ศ. ๑๙๐๐ เป็นสีน้ำที่ใช้กันทั่วไป

ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ ศิลปินยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) คิดหาวัสดุสำหรับเขียนรูปที่ตอบสนองความต้องการของศิลปินได้ดีกว่าสีฝุ่นคือ **สีน้ำมัน** (oil color) จิตรกรในยุโรปเหนือ โดยเฉพาะจิตรกรชาวดัตช์ พยายามนำสีฝุ่นผสมน้ำมันเพื่อให้ได้สีที่สามารถเขียนทับกันจนเนื้อสีหนา และเมื่อแห้งแล้วยังมีสีสด จนประสบความสำเร็จ จีออร์จิโอ วาซารี (Giorgio Vasari: ๑๕๑๑-๗๔) จิตรกร สถาปนิก และนักประวัติศาสตร์ศิลปะชาวอิตาลี บันทึกว่า **จาน ฟาน อิก** (Jan van Eyck: d.๑๔๙๑) จิตรกรชาวดัตช์ในสกุลชานเนอ์แรนด์ยุคแรก (Early Netherlandish School) เป็นผู้คิดทำสีน้ำมันเป็นคนแรก ประมาณ ค.ศ. ๑๔๙๐ โดยใช้สีน้ำมันลินิน ซึ่งทำจากเมล็ดต้นแฟลช (flax) และน้ำมันสน (turpentine) เพื่อช่วยให้สีแห้งเร็ว ผลมกับสีฝุ่น ทำให้ได้สีน้ำมันที่มีสมบัติเหมาะสมสำหรับเขียนภาพ ต่อมาการทำสีน้ำมันแพร่ไปในประเทศอิตาลี โดยจิตรกรอิตาลีพัฒนาจากกลวิธีของ จา ฟาน อิก เช่น อะนาโตเนลโลตา เมสซิโน (Anatonello da Messina: ๑๔๓๐-๑๔๗๙) และจีโอวันนี เบลลีนิ (Giovanni Bellini: ๑๔๓๐-๑๕๑๐) และติซซิอาโน เวเซลลิโอ (Tiziano Vecellio: ๑๔๘๕-๑๕๗๖) ได้ปรับปรุงจากส่วนผสมต่าง ๆ ของจาน ฟาน อิก จนได้สีน้ำมันมีคุณภาพดีและได้รับความนิยมตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ เป็นต้นมาจนแพร่หลายไปทั่วยุโรป

สีชนิดนี้ยุคแรกทำโดยการผสมเนื้อสีฝุ่น มีทั้งสารสีธรรมชาติและสารสีสังเคราะห์ กับน้ำมันลินินสีหรือน้ำมันพืชชนิดที่แห้งแล้วจับตัวเป็นเยื่อแข็งผสมให้เป็นเนื้อเดียวกับสีจนเป็นครีมข้น อาจมีส่วนผสมอื่นด้วย เช่น สารแห้งเร็ว สารหนืด สารทำให้อยู่ตัว และสารเพิ่มความยืดหยุ่น เช่น ไซลล่ายซ์ซึ่งมีอะลูมิเนียมสเตียเรต (aluminum stearate) เพื่อทำให้เนื้อสีเป็นครีมข้นเสมอกัน

สีอะคริลิก (acrylic color) สีที่ทำจากเนื้อสีผสมกับตัวผสมเนื้อสี

ประเภทพอลิเมทิล (polymethyl) ฟันเป็นละอองผสมกับน้ำมันแร่ บางทีเรียก **สีพลาสติก** (plastic paint) เพื่อให้ต่างจากสีพอลิเมอร์ (polymer color) สีอะคริลิกไม่หมองหรือเปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือคล้ำ แห้งเร็ว ล้างออกง่ายด้วยหัวน้ำมันแร่หรือน้ำมันสนใช้น้ำเป็นตัวละลาย ไม่ผสมน้ำมันสน สีอะคริลิกทนต่ออากาศที่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าร้อนหรือเย็น ผลมกันได้ดีขณะที่ยังเปียก เมื่อเย็นจะยึดตัวแน่น

สีพาสเทล (oil pastel) หรือสีแห้ง ใช้ผงสีผสมกาว ยางไม้ หรือใช้ขี้ผึ้งผสมสีประเภทนี้มีหลายชนิด เช่น สีชอล์ก สีเทียน สีแห้ง ใช้เขียนบนกระดาษ อาจพ่นน้ำยาเคลือบทับเพื่อรักษาสีให้คงทน ศิลปินหลายคนนิยมใช้สีแห้งสร้างงานจิตรกรรมและวาดเส้น เช่น แอดกา เดกา (Edgar Degas: ๑๘๓๔-๑๙๑๗) อ็องรี เดอ ตูลูซ-โลเทร็ก (Henry de Toulouse-Lautrec: ๑๘๖๔-๑๙๐๑)

● **วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖**

ศ. ดร.สันติ เล็กสุขุม ภาควิชาศิลปะ บัณฑิตวิทยาลัย บรรยายเรื่อง **พัฒนาการของศิลปะวัฒนธรรม : เจดีย์ทรงปราสาทยอด** ความโดยสรุปว่า เจดีย์ทรงปราสาทยอดเป็นเจดีย์ทรงหนึ่งในวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง และวัฒนธรรมอยุธยา ที่สะท้อนถึงการเกี่ยวข้องเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมกับชาวขอมและชาวล้านนา เจดีย์ทรงดังกล่าว เรียกในวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ มีลักษณะดังนี้

ส่วนฐานในผังสี่เหลี่ยมด้านเท่า รองรับส่วนกลางซึ่งมีกระจับปี่ขุ่มมักมีไว้เพื่อประดิษฐานพระพุทธรูป ส่วนบนเป็นทรงกรวย เริ่มจากทรงระฆังเหนือทรงระฆังอาจมีบัลลังก์สี่เหลี่ยม หรือไม่มีก็ตาม ต่อขึ้นไปเป็นทรงกรวยของ “ชุดปล้องโหนด” หรือบางทีก็อีกลักษณะหนึ่ง เรียกว่า “ชุดบัวทรงคลุม” หรือ “บัวทรงคลุมเถา”

เจดีย์ทรงปราสาทยอดในศิลปะวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง “เจดีย์ทรงปราสาทยอด” ยอดทรงกรวยได้รับความนิยมมาก่อนในศิลปะล้านนา (ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๙) ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากเจดีย์ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘ ในศิลปะขอมของประเทศพม่า เจดีย์ทรงปราสาทยอดบางองค์สภาพชำรุด มากบ้างน้อยบ้าง ในวัดเจดีย์เจ็ดแถว ศรีสัชชาลัย ลุ่มน้ำโขง สร้างประมาณ พ.ศ. ๑๙๐๐ ทรงกรวยใหญ่คือทรงระฆัง เหนือขึ้นไปเคยมียอดทรงกรวยขนาดเล็ก หักชำรุดไปแล้ว

เจดีย์ทรงปราสาทยอดในศิลปะวัฒนธรรมอยุธยา เช่น เจดีย์ทรงปราสาทยอดในวัดมหาธาตุ พระนครศรีอยุธยา (สร้างประมาณครึ่งแรกของพุทธศตวรรษที่ ๒๐) ส่วนล่างและส่วนกลางผ่านการบูรณะครั้งสำคัญ โดยกรมศิลปากร ยังเหลือเค้าของปราสาทแบบขอม เช่น รูปคล้ายกลีบขนุนซึ่งยังหลงเหลือประดับบนมุมต่าง ๆ ของส่วนกลาง ต่อขึ้นไปเป็นทรงกรวยอันเป็นส่วนบน คือส่วนยอด ประกอบจากทรงระฆังและปล้องโหนด เจดีย์ทรงปราสาทยอดประดับที่มุมทั้งสี่ในวัดพระราม พระนครศรีอยุธยา (สร้างในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๒๐) เจดีย์ประจำมุม ทรงปราสาทยอดมีพระพุทธรูปสี่ลามีมาก่อนในวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ประดิษฐานในกระจับปี่ เจดีย์ประธานทรงปราสาทยอดวัดวรเชษฐเทพารักษ์ พระนครศรีอยุธยา (สร้างสมัยอยุธยา ประมาณกลางพุทธศตวรรษที่ ๒๒) เจดีย์ทรงปราสาทยอด ในวัดราชบูรณะ พระนครศรีอยุธยา คงสร้างเพิ่มเติมในสมัยอยุธยาตอนปลาย ประมาณปลายพุทธศตวรรษที่ ๒๓ พัฒนาการของเจดีย์ทรงปราสาทยอด มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเริ่มรับแรงบันดาลใจจากรูปทรงปราสาทในศิลปะขอม ได้ผ่านการผสมผสานในศิลปะของวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ผ่านพัฒนาการมาเป็นลำดับในศิลปะของวัฒนธรรมอยุธยา โดยจะจางหายไปจากความนิยมในศิลปะของวัฒนธรรมรัตนโกสินทร์

ศ. ดร.สมศิลป์ ฆานวงศ์ ราชบัณฑิต บรรยายเรื่อง **นิยามในพจนานุกรม** ความโดยสรุปว่า

ศัพท์มูลของคำว่า นิยาม

คำว่า **นิยาม** ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ บอกศัพท์มูลแต่เพียงว่ามาจากบาลีและสันสกฤต

เมื่อวิเคราะห์ตามรูปศัพท์ **นิยาม** มาจาก **นิ** อุปสรรค + **ยม** ธาตุ (ในความว่า “บังคับ, กำหนด, ควบคุม”) + **อ** ปัจจัย โดยพหูพจน์สระที่ตัวธาตุด้วย คือยิตเสียงสระให้ยาวขึ้นจาก **อ** เป็น **อา** สำเร็จรูปเป็น **นิยาม** เป็นคำนาม หมายความว่า “ความแน่นอน, การกำหนด, แนวทาง, วิธี, กฎ”

นิยามของคำว่า นิยาม

ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์หรือชื่อเฉพาะ นิยาม อาจใช้เป็นคำนาม ใช้เป็นคำกริยา และใช้ในวลี

- **นิยาม** เมื่อใช้เป็นคำกริยา จะสื่อความหมายว่า “กำหนดหรือจำกัดความหมายที่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ของคำศัพท์หรือชื่อเฉพาะ” (เทียบได้กับคำกริยา *define*)

- **นิยาม** เมื่อใช้เป็นคำนาม จะสื่อความหมายว่า “การกำหนดหรือจำกัดความหมายที่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ของคำศัพท์หรือชื่อเฉพาะ” (เทียบได้กับคำนาม *definition* เมื่อใช้เป็นคำนามที่นับจำนวนไม่ได้ซึ่งมุ่งสื่อความหมาย “การนิยาม”) และอาจสื่อความหมายว่า “ความหมายที่ถูกกำหนดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ของคำศัพท์หรือชื่อเฉพาะ” (เทียบได้กับคำนาม *definition* เมื่อใช้เป็นคำนามที่นับจำนวนได้) ในความหมายหลังนี้ อาจใช้ว่า *คำนิยาม* หรือ *บทนิยาม* ก็ได้

- **นิยาม** เมื่อใช้ในวลี *โดยนิยาม* สื่อความหมายว่า “เมื่อว่าตามคำจำกัดความ” (เทียบได้กับวลี *by definition*)

วัตถุประสงค์ของนิยาม

Copi (๑๙๖๘) แสดงวัตถุประสงค์ของนิยามไว้ ๕ ประการ ได้แก่ (๑) เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์ (๒) เพื่อขจัดความกำกวม (๓) เพื่อขยายความให้กระจ่าง (๔) เพื่ออธิบายเชิงทฤษฎี และ (๕) เพื่อโน้มน้าวเจตคติ

จากวัตถุประสงค์ทั้ง ๕ ดังกล่าว อาจจำแนกนิยามได้เป็น ๕ ประเภท กล่าวคือ (๑) นิยามเพื่อบัญญัติ (๒) นิยามตามคำศัพท์ (๓) นิยามเพื่อให้รัดกุม (๔) นิยามทางทฤษฎี และ (๕) นิยามเพื่อโน้มน้าว

ความจำเป็นของการนิยาม

การนิยามเป็นกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุจำเป็นในการสื่อแสดง ความหมายของถ้อยคำให้มีความชัดเจน รัดกุม หรือแน่นอน เท่าที่ลองวิเคราะห์ดู การนิยามจะมีที่ใช้ในกรณีต่อไปนี้

๑. ในหนังสืออ้างอิง

McArthur (๑๙๙๒) จำแนกนิยามที่ปรากฏในหนังสืออ้างอิงเป็น ๒ ประเภทหลัก ได้

- นิยามแบบพจนานุกรม (*dictionary definition*) เป็นนิยามสั้นๆ ที่มุ่งให้คำอธิบายความหมายหลักของคำศัพท์เป็นสำคัญ

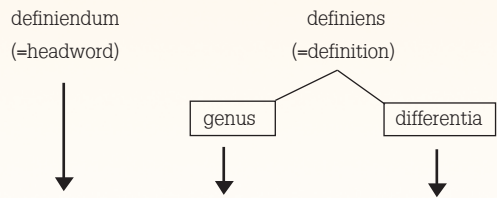
- นิยามแบบสารานุกรม (*encyclopedic definition*) เป็นนิยามที่มุ่งให้ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับบุคคล สถานที่ วัตถุ หรือหัวเรื่อง นอกเหนือจาก ความหมายหลักของศัพท์

๒. ในเอกสารทางกฎหมาย
๓. ในรายงานวิจัย
๔. ในคัมภีร์ศาสนาและปกรณัมปรัชญา
๕. ในการใช้ภาษาทั่วไป
๖. ในกิจกรรมจำเพาะบางลักษณะ

นิยามในพจนานุกรม

Svensn (๒๐๐๙) จำแนกนิยามที่ปรากฏในพจนานุกรมเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. นิยามตามเนื้อหาความหมาย (*intensional definition*)
  ๒. นิยามตามขอบเขตความหมาย (*extensional definition*)
- ตัวอย่างวิธีนิยามตามเนื้อหาความหมายของคำว่า *thermometer* และคำว่า *barometer* ซึ่งอาจพบเห็นในพจนานุกรมภาษาอังกฤษทั่วไป มีดังนี้

thermometer: an instrument for measuring temperature
barometer: an instrument for measuring atmospheric pressure

เนื้อหาของนิยามประกอบด้วย ๒ ส่วนหลัก ดังนี้

- *genus* หมายความว่า คำแสดงชนิด ประเภท ชั้น หรือกลุ่ม ของสิ่งที่มีลักษณะร่วมกัน ในที่นี้ได้แก่คำว่า (an) instrument (เครื่องมือหรืออุปกรณ์)
- *differentia* หมายความว่า ข้อความที่บอกข้อแตกต่าง หรือลักษณะ, จำแนก อันเป็นคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละสิ่งในชนิด ประเภท ชั้น หรือกลุ่ม เดียวกัน

วิธีนิยามเช่นนี้อาจใช้แก่คำกริยาและคำคุณศัพท์ได้ด้วย ส่วนคำชนิดอื่นที่เหลือในพจนานุกรมภาษาอังกฤษมักใช้การแสดงวิธีใช้คำและอธิบายความหมายแทน

ข้อเสนอแนะเบื้องต้นเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีเขียนนิยามในพจนานุกรม

๑. รวบรวมตัวอย่างข้อความภาษาที่ใช้จริงที่มีคำศัพท์นั้นปรากฏอยู่ รวมทั้งบริบทที่เกี่ยวข้อง
๒. พิจารณาวิธีใช้คำศัพท์นั้น ๆ ว่าทำหน้าที่อะไรทางไวยากรณ์ แล้วจึงกำหนดชนิดคำ
๓. วิเคราะห์ชนิดย่อยของคำ
๔. เลือกเฉพาะความหมายที่ต้องการนิยาม ในกรณีศัพท์มีหลายความหมาย
๕. สำรวจดูคำที่มีรูปคล้ายหรือมีความหมายสัมพันธ์กับคำและความหมายที่ต้องการนิยาม เพื่อให้เข้าใจความหมายของศัพท์ที่ต้องการนิยามชัดเจนยิ่งขึ้น
๖. ศึกษาคำพ้องความหมาย (*synonym*) และคำที่มีความหมายตรงข้าม (*antonym*)

๗. พึงใช้ถ้อยคำเท่าที่จำเป็น
๘. ใช้ถ้อยคำที่ง่าย
๙. หลีกเลี่ยงการเขียนนิยามที่วนเป็นวงกลม
๑๐. เขียนนิยามโดยอิงรูปแบบมาตรฐานที่ใช้ในพจนานุกรมทั่วไป
๑๑. เขียนนิยามให้สอดคล้องกับชนิดคำของคำที่ตั้งต้นนิยาม
๑๒. ทบทวนและตรวจสอบคำนิยามให้สอดคล้องกับคำและความหมายที่ต้องการนิยาม

๑๓. ให้บุคคลอื่นช่วยอ่าน

ศัพท์ที่ใช้เขียนนิยามในพจนานุกรม

หลักข้อหนึ่งในการเขียนนิยามในพจนานุกรมมีอยู่ว่า ต้องอธิบายศัพท์ยากด้วยศัพท์ที่ง่ายกว่า โดยอาจกำหนดกลุ่มคำศัพท์จำนวนจำกัดที่ใช้เขียนนิยามในพจนานุกรม หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า **ศัพท์ที่ใช้นิยาม (defining vocabulary)** ซึ่งได้นำมาใช้ในพจนานุกรม *Longman Dictionary of Contemporary English* (๑๙๘๗) เป็นฉบับแรก โดยอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการควบคุมการจัดทำพจนานุกรมและตรวจสอบบทนิยาม

ผู้สนใจบทความดังกล่าวขออนุญาตค้นคว้าได้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารราชบัณฑิตยสถาน ห้องสมุดราชบัณฑิตยสถาน

โทรสารหมายเลข ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๒ หรือทางเว็บไซต์ www.royin.go.th

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ปลาชนิดใหม่จากนอกชายฝั่งตะวันออกของทวีปแอฟริกา ได้ชื่อศาสตราจารย์จุฬาฯ ราชบัณฑิตไทย

จากสิ่งตีพิมพ์เป็นวารสารอนุกรมวิธานปลาระดับนานาชาติ ฉบับปลาย พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ชื่อ “*Cybium* เล่ม ๒๐๑๒, ๓๖(๓) หน้า ๔๔๗-๔๖๐” มีบทความเรื่อง “*Review of the round herrings of the genus Etrumeus (Clupeidae : Dussumierinae) of Africa, with descriptions of two new species*” โดย J.D. Dibattisa (๑), J.E. Randall (๒) และ B.W. Brown (๑) จากสถาบันชีววิทยาทางทะเล แห่งมหาวิทยาลัยฮาวาย (๑) และพิพิธภัณฑ์บิชอป ในโฮโนลูลู (๒) นักค้นคว้าวิจัยด้านทรัพยากรปลาเหล่านี้ โดยเฉพาะอันดับหนึ่งของโลกในยุคปัจจุบัน คือ ดร.จอห์น อี แรนต์ล เป็นผู้ค้นเคยกับ ศ. ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน และ ศ.กิตติคุณ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ เมื่อได้รับเชื้อเชิญให้เริ่มรวมกลุ่มกับนักค้นคว้าระดับเดียวกันจากทั่วโลก โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กรุงโรม เพื่อจัดทำเอกสารบัญชีทรัพยากรปลาทะเลของโลก รวมหลายชุด หลายเล่ม ตลอดจนงานต่างๆ เกี่ยวข้องงานราชการประจำ แต่ก็ยังไม่ละจากงานในพิพิธภัณฑ์ปลาตั้งแต่นั้นมา

ศ. ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีจากคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผ่านการศึกษาและฝึกอบรมในประเทศเยอรมนี โดยมูลนิธิ C.D.G. ที่สถาบัน *Biologische Anstalt Fuer Fischerei* เมืองฮัมบูร์ก ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ และจบชั้นปริญญาเอกจากอิมพีเรียลคอลเลจ มหาวิทยาลัยลอนดอน พ.ศ. ๒๕๒๓ ด้วยทุนบริติชเคาน์ซิล และทุนพระราชทานมูลนิธิอานันทมหิดล ได้รับเชิญเป็นทุนให้ไปศึกษาและทำการวิจัยหลังจบปริญญาเอกถึงขั้นตีพิมพ์ผลงานค้นคว้าทางอนุกรมวิธานปลาใน พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่พิพิธภัณฑ์ออสเตรเลียน นครซิดนีย์ ในออสเตรเลีย เป็นเวลา ๔ เดือน และที่สมิทโซเนียนในกรุงวอชิงตัน ดีซี ตลอด พ.ศ. ๒๕๒๙

ขณะเริ่มรับราชการในกรมประมงใน พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ริเริ่มจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ปลาทะเลขึ้นทันที สำหรับข้าราชการสถานวิจัยประมงทะเล ต่อมาเมื่อได้รับพระราชดำริให้เป็นอาจารย์ จึงได้รับโอนมาประจำที่ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้สนองพระมหากรุณาธิคุณ ด้วยการริเริ่มจัดตั้ง “พิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ขึ้น โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระเมตตาเสด็จมาทรงเปิดเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๐

นอกจากผลงานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญ และได้ก่อประโยชน์ในระดับสากลอย่างกว้างขวาง รวมกว่า ๔๐ ฉบับ อีกทั้งพิพิธภัณฑ์ปลาสำหรับภูมิภาคที่จัดขึ้นในไทยจนเริ่มก่อประโยชน์ในระดับสากล และการศึกษาค้นคว้าระดับสูงให้ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยเฉพาะสำหรับงานในสายสัตววิทยาที่ราชบัณฑิตยสถาน ตลอดจนฝีมือวาดภาพ โดยมีหลักฐานเป็นภาพวาดทางวิชาการของปลาทั้งทะเล และน้ำจืด รวมประมาณ ๒๕๐ ภาพ ที่กว่าครึ่งเป็นปลาในกลุ่มหลังเขี้ยว แมว และกะตัก ซึ่งเป็นความเชี่ยวชาญ จนได้รับการนำไปอ้างอิงเผยแพร่ในระดับสากลครั้งแล้วครั้งเล่า ตลอดจนจนถึงปัจจุบันยังมีการให้ความร่วมมือกับนักวิชาการในหลายสถาบัน ตั้งแต่เริ่มจับงานค้นคว้าทางอนุกรมวิธานปลา จนเกิดชื่อเสียงและได้รับการขนานนามเป็นชื่อวิทยาศาสตร์ของปลาตาเงินโบราณชนิดใหม่ สมัยโอลิโก-ไมโอซีน คือเมื่อประมาณ ๒๒.๕ ล้านปีมาแล้ว จากประเทศเบลเยียม ใน พ.ศ. ๒๕๑๙ ว่า *Trichiuridarum wongratanai* โดย Dr.Drik Nolf มหาวิทยาลัยเกินท์ และต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๓๔ ปลาทรายแดงชนิดใหม่ของโลกจากทะเลเขตรวมสามสมุทรแปซิฟิกตะวันตก รวมทั้งอ่าวไทย ได้รับชื่อว่า *Nemipterus thosapornai* โดยผลงานของ Dr.Barry C. Russell จากพิพิธภัณฑ์นอร์ธเวิร์น เทอริทอรี แห่งออสเตรเลีย

ด้วยผลงานจากความเชี่ยวชาญที่เชื่อถือได้ และมีการอ้างอิงกันทางอนุกรมวิธานของปลาหลังเขี้ยว ปลาแมว และปลากะตัก หรือ Clupeoid fishes จากน่านน้ำสามสมุทรแปซิฟิกตะวันตก ถึงฝั่งตะวันออกของทวีปแอฟริกา รวม ๑๕๔ ชนิด ของ ศ. ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ ซึ่งองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กรุงโรม เคยให้ชื่อว่าเป็นงานระดับ “*vade mecum*” หรือคัมภีร์ จนมีผู้นำไปต่อยอดเป็นความก้าวหน้าทางวิชาการของโลกอย่างกว้างขวาง โดยปลาทะเลในกลุ่มนี้ มีการกระจายพันธุ์อยู่ทุกเขตของโลก จับได้ถึง ๑ ใน ๓ ของปริมาณโดยน้ำหนักสัตว์น้ำทั้งหมดที่มีการจับขึ้นใช้ประโยชน์ทั่วโลกในแต่ละปี

จากส่วนหนึ่งของเกียรติคุณที่เป็นประวัติดังกล่าว และคุณภาพของผลงานที่ได้ก่อประโยชน์ต่อนักวิชาการรุ่นต่อ ๆ มาอย่างกว้างจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งได้ตั้งชื่อปลาทะเลและน้ำจืดของโลกว่าเป็นชนิดใหม่ไว้รวม ๓๔ ชนิด หลายชนิดในจำนวนนี้พบในน่านน้ำไทย โดย ศ. ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ เมื่อมีการค้นพบปลาเศรษฐกิจในกลุ่มหลังเขี้ยวที่เรียกว่า กุแลกลม ในทะเลฝั่งตะวันออกของทวีปแอฟริกา จากอ่าวเอเดน โซมาเลีย ถึงเดอบันว่าเป็นชนิดใหม่ คณะนักวิจัยดังกล่าวจึงตกลงกันตั้งชื่อปลาดังกล่าวในสิ่งตีพิมพ์ว่า *Etrumeus wongratanai sp.nov.* โดยแตกต่างจากชนิด *E. whiteheadi* ที่มีเขตกระจายพันธุ์ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งค้นพบและตั้งชื่อไว้ก่อนโดย ศ. ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ ใน พ.ศ. ๒๕๒๖

Etrumeus wongratanai ซึ่งเป็นปลาชนิดใหม่ เป็นปลาคัลลายปลาในกลุ่มปลากุแลกลมของน่านน้ำไทย แต่ในทางอนุกรมวิธานจัดอยู่ในสกุล *Etrumeus* ที่แตกต่างไป เป็นปลารวมฝูง ขนาดลำตัวยาวไม่เกิน ๒๒ เซนติเมตร ส่วนหลังมีสีเขี้ยวอมฟ้า ส่วนท้องมีสีเงิน ครีบล้างมีก้านครีบ ๑๔-๒๐ ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบ ๑๒-๑๓ ก้าน ครีบอกมีก้านครีบ ๑๔-๑๗ ก้าน เกล็ดในแนวแกนลำตัวมี ๔๔-๕๑ เกล็ด และแถวเกล็ดหน้าครีบล้างมี ๑๕ เกล็ด ซึ่งกรองเหงือกมี ๑๔-๑๕ + ๓๐-๓๔ ซี กระดูกสันหลังมี ๕๐ ข้อ โคนครีบท้องตั้งอยู่ประมาณแนวใต้ปลายฐานครีบล้าง นอกจากองค์ประกอบของลักษณะทางสัณฐานวิทยาดังกล่าว ในการศึกษาหาความแตกต่างของปลาชนิดนี้กับชนิดใกล้เคียง ยังมีการตรวจทางโมโทคอนเดรียดีเอ็นเออีกด้วย

ในการเสนอชื่อวิทยาศาสตร์ครั้งนี้ เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ ศ. ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ ที่ค้นเคย และรู้ฝีมือกัน คณะผู้ค้นคว้าวิจัยได้สรุปไว้ว่า “*The species is named in honour of Dr.Thosaporn wongratanai, in recognition of his extensive systematic research on clupeoid fishes.*”

ศ. ดร.ทศพร วงศ์รัตน์
ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์

ไขปัญหาภาษาไทย

- ถาม** คำว่า **เชื่อนเพชร** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** คำว่า **เชื่อนเพชร** ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นคำนามมีความหมายว่า *ดึกแควมิมผนังหลังต้นหินออกมาข้างนอก ในพระราชฐานเฉพาะตรงที่แบ่งข้างหน้ากับข้างในต่อกัน.*
- ถาม** คำว่า **แขนทกซ์** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** คำว่า **แขนทกซ์** ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นคำนามมีความหมายว่า *ปลอกแขนสีดำสำหรับสวมติดแขนเสื้อ ข้างซ้ายเป็นการแสดงความไว้อาลัยต่อคนตาย.*
- ถาม** คำว่า **แขนซ้ายแขนขวา** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** คำว่า **แขนซ้ายแขนขวา** ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นคำนามมีความหมายว่า *บริวารหรือผู้ได้บังคับบัญชาที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงเปรียบเสมือนแขนซ้ายแขนขวา.*
- ถาม** คำว่า **คนเสมือนไร้ความสามารถ** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** คำว่า **คนเสมือนไร้ความสามารถ** ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นคำนามที่ใช้ในทางกฎหมาย หมายถึง *บุคคลที่ไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้ เพราะกายพิการ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ประพฤติสุรุษร้ายเสเพลเป็นการ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ประพฤติสุรุษร้ายเสเพลเป็นอาชญา หรือติดสุรายาเมา และศาลได้สั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ.*
- ถาม** คำว่า **ค่อม้า** มีความหมายอย่างไร
- ตอบ** คำว่า **ค่อม้า** ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นคำนามมีความหมายว่า *ชื่อหนึ่งของดาวฤกษ์ชื่อคิวบี มี ๗ ดวง, ดาวค่อม้า ดาวม้า ดาวอัศวายุช หรือดาวอัลลันนี ก็เรียก; เรียกมิดทกปลายแหลมชนิดหนึ่งที่มีด้ามงอเฉียงลงว่า มิดค่อม้า, ประแคะ ก็เรียก.*

- ถาม** คำว่า **อีโหลกโหลกเชลก** มีความหมายว่าอะไร
- ตอบ** พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายของ คำว่า **อีโหลกโหลกเชลก** ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ว่า *อาการที่ยานพาหนะเป็นต้นเคลื่อนที่ไปอย่างตุล๊กทุเล เช่น นั่งรถอีโหลกโหลกเชลกมาทั้งวัน, ไม่เป็นไล่เป็นพาย, ไม่เป็นขึ้นเป็นอัน, เช่น ใช้ชีวิตอีโหลกโหลกเชลกไปวันหนึ่ง ๆ.*
- ถาม** คำว่า **อุตสาหกรรม** และ **อุตสาหกรรมศิลป์** มีความหมายแตกต่างกันอย่างไร
- ตอบ** พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายของคำว่า **อุตสาหกรรม** ว่า เป็นคำนาม หมายถึง *กิจกรรมที่ใช้ทุนและแรงงานเพื่อผลิตสิ่งของหรือจัดให้มีบริการ เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว; ชื่อกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรม การมาตรฐานเกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรม และทรัพยากรธรณี. ส่วนคำว่า อุตสาหกรรมศิลป์* ซึ่งเป็นคำนามเช่นกัน หมายถึง *วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการประดิษฐ์และเกิดความคุ้นเคยกับการใช้เครื่องมือและเครื่องกล.*
- ถาม** ทับศัพท์ของคำว่า **cocktail** เขียนและมีความหมายอย่างไร
- ตอบ** ทับศัพท์ของคำว่า **cocktail** คือ **ค็อกเทล** เป็นคำนาม พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายว่า หมายถึง *เครื่องดื่มชนิดหนึ่ง ใช้เหล้าชนิดต่าง ๆ ผสมกัน ใส่น้ำแข็ง แล้วเขย่าและอาจใส่น้ำผลไม้หรือชิ้นผลไม้ เพื่อเพิ่มสีหรือรสให้แปลก ๆ ออกไป นิยมดื่มก่อนอาหาร; อาหารเรียกน้ำย่อยที่กินก่อนอาหารจานหลัก; เรียกงานเลี้ยงแบบหนึ่งที่ไม่นั่งโต๊ะกินอาหาร เลิฟเฉพาะเครื่องดื่ม และอาหารว่าง ว่างานเลี้ยงค็อกเทล. ภาษาอังกฤษใช้ว่า cocktail หรือ cocktail party.*

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑๘๖/๒๕๕๐
ไพรัชญ์ดุสิต

จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน เพื่อเผยแพร่งานวิชาการข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถาน

จัดทำโดย ฝ่ายช่วยอำนวยการและประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม ราชบัณฑิตยสถาน

บรรณาธิการ นางนัยนา วราอัศวปติ เลขานุการกรม

กองบรรณาธิการ นายอภิเดช บุญสงค์

พิมพ์ที่ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด ๓๐๗ ซอยลาดพร้าว ๘๗ วังทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทร. ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๒๕๑๒, ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๙